

5776

Torah from Around the World

To be is to stand for / 'Zijn' is 'trouw blijven' – Rabbi Abraham Joshua Heschel

(Uit: I asked for Wonder. A Spiritual anthology; Abraham Joshua Heschel)

Omdat het Liberale Jodendom geen achtste dag Pesach houdt (in navolging van Israël) loopt de behandeling van de sidra pas op 14 augustus weer gelijk op met de volgorde zoals de orthodoxie hem hanteert.

Sjabbat 23 juli 2016 / 17 Tammoez 5776, Pinchas, Bemidbar 25:10 - 30:1

Tanach: blz. 321 - 332

Haftara: Jehosjoea 22:7 - 34

Tanach: blz. 476 - 479

Commentaar: Rabbijn Albert Ringer, rabbijn van LJG Rotterdam en rabbijn bij de Nederlandse strijdmacht.

Tanach heeft een ander soort helden

De sidra van vorige week eindigde met een gruwelijk verhaal. Ons werd verteld hoe de Midjanitische vrouwen de Israëlitische mannen verleidden tot een soort orgie. Pinchas bracht redding door een joodse man en een Midjanitische vrouw in één haal met een speer dood te steken. De sidra van deze week begint daar en vertelt ons dat Pinchas een groot strijder is, zelfs een nieuwe Avraham. God zal een speciale *brith* sluiten, een speciaal verbond met hem. Hoe je het ook leest, dit is niet het soort aangename, spirituele verhalen dat het hart kan zijn van een mooie meditatie. Wat te doen met een verhaal zoals dit?

Een paar jaar geleden volgde ik een cursus van Coursera op internet die werd gegeven door dr. Jacob L. Wright. Deze was getiteld 'De prehistorie van de Bijbel, zijn doel en politieke toekomst.' Ik kan niet zeggen dat ik het met alles dat door dr. Wright te berde werd gebracht eens was, maar één punt waarop hij de nadruk legde was interessant voor de context van het verhaal. Dr. Wright benadrukt dat Tanach systematisch de rol van de held herdefinieert. In

het Nabije Oosten en in de Griekse geschiedschrijving is de held iemand die een grote dapperheid laat zien in de strijd met monsters en vijanden. Degenen die hun leven in die strijd verliezen, worden op een voetstuk geplaatst en diep betreurd. In Tanach is een held echter een heel andere figuur. Het is iemand als Awraham, die vóór een stad pleit die zal worden vernietigd, of Debora, een vrouw die niet wordt gedood, maar wel overwint in de strijd. Het is iemand als Boaz die een zeer fatsoenlijk man is, zijn werknemers begroet met een gebed en de naam van een familielid (Elimelech) in ere houdt door een zoon die diens naam voortzet, op de wereld te zetten. Het is iemand zoals in *Esjet Chajiel*, de vrouw-heldin uit het boek Spreuken, die helemaal niet vecht, maar hard werkt voor haar huis en familie. Dit zijn de mensen die rolmodellen zijn voor de werkelijke *Mensch* (een mens met een goed karakter). Zij zorgen er voor dat het Jodendom ook in de toekomst blijft bestaan.

Pinchas toont ons een ander aspect van hetzelfde idee. Het verhaal heeft een verbinding met de poging van Ezra en Nechemja om de niet-joodse echtgenoten weg te sturen. Zij zijn van mening dat het de moeder is die het kind een religieuze opvoeding geeft. De niet-joodse vrouwen zullen het Jodendom verzwakken en afgoderij introduceren. Pinchas is een van de nieuwe helden, niet omdat hij mensen doodt, maar omdat hij strijdt tegen gemengde huwelijken.

Ik ben mij ervan bewust dat ik het mijzelf niet gemakkelijker heb gemaakt met deze inleiding. Ik leef in een land waar het gemengde huwelijk door historische redenen zo veel voorkomt, dat de meeste Joden slechts één joodse ouder hebben. Moet ik gaan verdedigen dat gemengde huwelijken moeten worden bestreden op de manier van Pinchas? God verhoede...

Een van de redenen dat we nog steeds Tanach lezen en herlezen, is dat het een diepgaand gelaagd boek is. Voor elke gedachte in Tanach is er een andere gedachte die functioneert als het tegendeel; soms zelfs zonder ermee in harmonie te zijn. Je zou kunnen denken dat de Midjanitische vrouwen systematisch in de Tora worden afgeschilderd als in-slecht, als beantwoordend aan het beeld van verleiding. Maar, dat worden ze niet. De belangrijkste held in vier van de boeken van Tora is Mosjé. Mosjé is in vele opzichten een persoon met wie we ons in de diaspora verbonden kunnen voelen. Zoals bekend groeide Mosjé op in een nogal niet-joodse omgeving. Hij trouwde Tsippora, een Midjanitische vrouw en werd door haar zelfs familie van een Midjanitische priester, Jitro. Er is zelfs een sidra vernoemd naar deze Midjanitische priester van een afgodencultus. In die sidra lezen we over de eer die de twee mannen elkaar bewezen en dat Mosjé zelfs leerde, door wat deze man tegen hem zei, hoe hij het joodse volk moest managen.

Ik stel voor dat we de beide verhalen samen lezen. Nemen we werkelijk *le-dor-wa-dor* (van generatie op generatie) serieus? De fout ligt duidelijk niet bij 'slechte' *sjiksies* (heidense, of niet-joodse, vrouwen), die onze naïeve zonen verleiden. Kinderen luisteren niet alleen naar onze woorden, ze kijken ook naar onze daden. Als we willen dat onze kinderen een joods leven leiden, moeten we beginnen met het scheppen van een omgeving waarin wij zelf de waarden vinden die we tot de kern van ons leven willen maken. Door een meer intens joods leven te leiden, kunnen we onze kinderen laten zien waar het Jodendom echt over gaat. Tegelijkertijd moeten we de echtgenoten verwelkomen die onze waarden omarmen.